

30. ЗАПОВІТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА МАЙБУТНІЙ УКРАЇНІ

Ірина Кордак

Національний університет харчових технологій

Вступ. Щороку відзначають українці на своїй землі і в зарубіжжі річницю від дня народження великого сина України, геніального поета і художника Тараса Шевченка. Ми називаємо його ще апостолом правди і свободи, нескореним борцем за волю України. Поет пов'язав свою долю з долею України, яка постала перед ним поневоленою, сплюндрованою завойовниками з усіх сторін. Він виступив зі своїм полум'яним словом на її захист від поневолювачів, закликав до боротьби, залишив своїм «живим і ненародженим землякам» важливі дороговкази [1, с.2]. Отже, до 200-ліття Тараса Шевченка доречно поміркувати про його візіонерство, прозирання майбутнього України, і ширше — про українську мрію поета як у її загальнонаціональному, так і в індивідуально-приватному вимірі. Сила Шевченкової уяви, як відомо, в часи дитинства стимулювалася такими чинниками, як схильність до самотності, потаємність, зосередженість на житті свого внутрішнього «Я», виняткова емоційна вразливість [3]. Ще в дитячі роки Тарас чув перекази про заховані гайдамацькі скарби, чув легенду про Звенигору, з вершини якої у час небезпеки лунав тривожний дзвін, — і згодом, у 1843 р., мистецька фантазія поета трансформувала ці історії в надзвичайно містку метафору, символ скарбу, якого дошукуються вороги України, — проте розшукати не можуть (містерія «Великий льох») [4].

Мега роботи. Установити головні константи візіонерського світогляду Тараса Шевченка, явлені у суспільно-політичному та культурному житті сучасної України.

Виклад основних результатів дослідження. Наукове вивчення життя, творчості та багатогранної діяльності Тараса Шевченка, а також його місця в історії Східної Європи та в світовому літературному процесі — предмет окремої

науки: шевченкознавства. Вивчення спадщини Т. Шевченка — проблема невичерпна та багатобічна, і тому Шевченкознавство, як міждисциплінарна галузь наукового знання, відзначається різними напрямками досліджень (біографічний, літературознавчий, текстологічний, мовознавчий, мистецтвознавчий, естетичний, психологічний, педагогічний, релігійно-етичний, філософський, суспільно-політичний тощо). Ім'ям Тараса Шевченка названо ряд географічних об'єктів (населених пунктів, вулиць), навчальних закладів та інших організацій України. Зокрема, в Києві чотири вулиці Шевченка (для точної ідентифікації доводиться вказувати район або індекс) та бульвар Тараса Шевченка, який разом з проспектом Перемоги становить одну з найголовніших артерій міста. Ім'я Тараса Шевченка також мають вищі навчальні заклади — Київський та Луганський національні університети, Чернігівський педагогічний університет, Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут та головний університет Наддністрянської Республіки; театри — Національна опера, Тернопільський, Волинський та Харківський драматичні театри, Дніпропетровський український музичний драматичний театр, Криворізький театр драми та музичної комедії, Черкаський та Чернігівський музично-драматичні театри, а також численні кінотеатри, гора пік Шевченка, Форт-Шевченко; з 1964 по 1991 місто Актау мало назву Шевченко.

В Україні та за її межами є багато пам'ятників Шевченку. Одним із найкращих вважається монумент у Харкові, великі пам'ятники Кобзареві встановлені також у Києві, Дніпропетровську, Донецьку, Львові та інших містах. За кордоном пам'ятники Шевченку встановлено у Росії, США, Канаді, Польщі, Чехії, Білорусі, Грузії, Угорщині, Парагваї, Узбекистані, Франції, Австралії. Це говорить про те, що Тарас Шевченко перестає бути поетом однієї доби, — він наш повсякчасний провідник [5]. Він виступав у той час проти поневолювачів, проти ворогів нашого народу серед своїх земляків. Його гнівні слова й сьогодні спрямовані проти українофобів на нашій землі, які діють скрізь: і в органах вищої влади, і в органах самоврядування, і в багатьох партіях, прикриваючись інтересами народу.

Висновки. Шевченко бажав кращої долі для цього окривдженого люду. Він був певний, що його співучий, прекрасний душею народ заслуговує на це. Поетичний талант Шевченка творив і передавав у духовну скарбницю рідного краю світлі мрії про прийдешній день України — такі несхожі на те, що бачив Кобзар навколо себе. Майбутнє рідного краю насамперед уявлялося йому вільним від соціального та національного ярма. Мріючи про майбутнє України, Т. Шевченко бачив її освіченою, розвинутою, рівною серед інших країн. А ще — вірною історичній пам'яті, а отже, і пам'яті тих, хто частку свого серця і своєї праці доклав до того, щоб доля України склалася щасливо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Збірник пам'яті Тараса Шевченка (1814–1914) [Електронний ресурс] / Київ, 1915. — Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Zbirnyk_statei/Zbirnyk_pamiaty_Tarasa_Shevchenka_1814-1914/
2. Антонович Д.В. Шевченко-маляр / Д. В. Антонович. — К.: Україна, 2004. — 272 с.

3. Рильський М.Т. Поетика Шевченка / М. Т. Рильський. — К.: Вид-во АН УРСР, 1961. — 24 с.
4. Смілянська В.Л. «...Святим огненным словом» / В.Л. Смілянська. — К.: Наук. думка, 1990. — 263 с.
5. Гуржій І.О. Тарас Шевченко про героїчне минуле України / І.О. Гуржій. — К.: Наук. думка, 1964. — 46 с.